

Antoni Bądkowski

Wartość zeznań dzieci i młodocianych

Palestra 3/7-8(19-20), 119-120

1959

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

7) Prawo karne

Uznano za niedopuszczalne stosowanie wszelkich naukowych metod śledztwa naruszających osobowość badanego, jak np. narkoanaliza. Podśluch telefoniczny oraz wszelki inny może być stosowany tylko na podstawie zezwolenia sądu.

Tajemnicę lekarską należy ujmować nie jako przywilej lekarza, lecz jako warunek obiektywny prawidłowego wykonywania zawodu lekarskiego. Zasady te nie naruszają podawania danych niezbędnych dla celów statystycznych lub naukowych.

Prawo karne gospodarcze powinno być w zasadzie oparte na ogólnych regułach prawa karnego. Niemniej jednak byłoby pożądane opracowanie szczegółowych zasad stosowania przepisów dotyczących przestępstw gospodarczych.

Wartość zeznań dzieci i młodocianych

Pod tym tytułem ogłasza *Revue de Criminologie et de police technique* (nr 4 z 1958 r.) obszerny artykuł P. Paillarda.

Autor zwraca uwagę na wstępie, że istnieje wielka rozbieżność poglądów na prawdziwość zeznań świadków tej kategorii. Jedni są zdania, że dziecko zawsze mówi prawdę, inni znów uważają, że zeznania dziecka są zawsze niepewne i że na nich polegać nie można. Jednakże tego rodzaju generalizowanie jest niedopuszczalne. Do zeznań dzieci i młodocianych należy ustosunkowywać się analitycznie. Trzeba mieć na względzie ich rozwój umysłowy i ich zdolności pamięciowe. Obie te rzeczy są od siebie niezależne i nie zawsze rozwijają się harmonijnie w różnych okresach.

Nie byłoby słuszne, gdyby się wyłączyło zeznania dzieci i młodocianych z rzędu dowodów, gdyż w ten sposób następowaloby wyrzeczenie się cennych nierzadko dowodów. Jednakże dla przyjęcia takiego świadectwa za dowód konieczne jest spełnienie dwóch warunków: po pierwsze — poznanie osobowości dziecka lub małoletniego, po drugie — zbadanie jego poziomu rozwoju umysłowego.

Badanie więc dziecka lub młodocianego powinno być przeprowadzone ze szczególną umiejętnością. Badający nie może formalizować, nie może domagać się odpowiedzi na zadawane pytania. Szczególnie dzieci są nieufne, można więc uzyskać od nich wiadomości tylko przez zdobycie ich zaufania i sympatii. To samo, choć w mniejszym nieco stopniu, dotyczy

młodocianych, którzy jednak, pozostając pod wpływem czynników emocjonalnych, często przedstawiają rzeczy w innym zgoła świetle.

Czechosłowackie prawo teatralne

W Czechach istnieje obecnie 49, a w Słowacji 12 teatrów. Jeden teatr przypada w Czechosłowacji na 200 tys. mieszkańców. Państwo dopłaca do teatrów znaczne kwoty, tak że tylko 37 procent dochodów teatrów pokrywane jest z wpływów za bilety, resztę zaś stanowią dotacje państwowe.

Ustawa z 16 listopada 1957 r. o działalności teatralnej nie wprowadza monopolu państwowego na prowadzenie teatrów. Teatry państwowe tworzone są na podstawie zarządzenia ministra kultury i sztuki. W zasadzie wszystkie teatry podlegają odpowiednim prezydiom rad narodowych (jednakże w Czechach „Teatr Narodowy” i „Teatr Objazdowy” podlegają bezpośrednio ministrowi oświaty i kultury). Tak samo przedstawia się sytuacja w Słowacji. Poza tym szkoły dramatyczne upoważnione są do organizowania przedstawień teatralnych publicznych.

Teatry prowadzone są przez dyrektorów. Dyrektor jest odpowiedzialny zarówno za poziom artystyczny przedstawień, jak i za gospodarkę teatru. Personel jest angażowany przez dyrektora w porozumieniu z radą zakładową i zwalniany za zgodą tejże rady.

Poza państwem teatry mogą być prowadzone tylko przez osoby prawne. Na prowadzenie teatru musi być uzyskana koncesja. Niezależnie od tego przewidziane są teatry amatorskie.

Prowadzenie teatru bez uzyskania koncesji zagrożone jest sankcją karną, mianowicie grzywną do 10 tysięcy koron lub naganą publiczną albo aresztem do 3 miesięcy.

Niezależnie od powyższej ustawy wydano dwie inne jeszcze ustawy dotyczące: pierwsza — koncertów i działalności muzycznej w ogóle, druga — produkcji estradowych, cyrków i innych imprez popularnych.

Urządzenie koncertów należy do zadań organów władz terenowych. Niezależnie od tego utworzono agencję centralną muzyczną i teatralną, która podlega ministrowi oświaty i kultury. Agencja centralna obowiązana jest pomagać władzom terenowym w urządzaniu koncertów; nadto załatwia ona wszystkie sprawy dotyczące zagranicy. Koncerty mogą być urządzane również przez zrzeszenia, przez spółdzielnie produkcyjne, przez restauracje uspołecznione i zakłady turystyczne; można je również organizować w miejscowościach kąpielowych lub letniskowych. Artyści